

Amsterdammer? Hoe zou dat voelen?

Onno-Sven Tromp

Amsterdammer?
Hoe zou dat voelen?

Een literaire wandeling
door het Amsterdam van Remco Campert

Tromedia
Amsterdam 2020

© 2020 Onno-Sven Tromp

Foto omslag: Sjakkeliën Vollebregt (Anefo) / Nationaal
Archief

Foto auteur: Cees Fisser

ISBN 9789464054705 / NUR 321/502

HET AMSTERDAM VAN REMCO CAMPERT

‘toch heb ik nooit het idee dat ik Amsterdammer ben’

In 2010 beweert dichter, schrijver en columnist Remco Campert in een van zijn columns dat hij zich geen Amsterdammer voelt. Maar hij is dan al in de tachtig en woont zeker driekwart van zijn leven in Amsterdam. Dan kun je wel zeggen dat je je geen Amsterdammer voelt, maar ben je het wel degelijk.

In zijn column vraagt Campert zich af: ‘Amsterdammer? Hoe zou dat voelen?’ Zelf denkt hij te weten hoe hij daar achter kan komen. Bijvoorbeeld door te verhuizen naar Den Haag. Hij vermoedt dat hij pas kan ervaren hoe het is om Amsterdammer te zijn wanneer hij in een andere stad woont. Alleen dan zal hij beseffen wat hij mist. Hij is in zijn roerige leven enkele keren vanuit Amsterdam verhuisd, maar er ook altijd teruggekeerd. Als hij érgens wortel heeft geschoten, is het toch echt in Amsterdam. In een gedicht uit 2013 merkt hij op: ‘tevreden met het heden in mijn vertrouwde Amsterdam / nooit gesloten, nacht en dag open’.

Campert wordt op 28 juli 1929 geboren in Den Haag en verhuist in 1941 met zijn moeder - zijn ouders zijn dan al jaren gescheiden - van Den Haag naar Amsterdam. Tijdens de oorlog verblijft hij een paar jaar bij een ander gezin in Epe, om in 1945 weer bij zijn moeder in Amsterdam te gaan wonen. Ook later woont hij verscheidene keren voor kortere of langere tijd ergens anders, in Parijs, Blaricum of Antwerpen. Toch keert hij telkens terug naar de veilige haven van de hoofdstad. Het is een stad die hem met haar rijkdom aan muziek, beeldende kunst, horeca, films, theater en literatuur een leven lang zal blijven boeien. In 1955 schrijft hij al over

Amsterdam: 'een stad die in de moerasserigheid altijd op zijn best en voor het maken van de kunst het vruchtbaarst is'.

Poëzie van Remco Campert op de zijgevel van uitgeverij De Bezige Bij. (Foto: Onno-Sven Tromp)

Al vanaf 1945, als hij nog op het Amsterdams Lyceum zit, verkent Campert de vele hoeken en gaten van de Amsterdamse binnenstad en het stadsdeel Oud-Zuid. Tientallen jaren lang laaft hij zich aan de 'labyrintische genoegens' van de stad, om met collega-schrijver en buurtgenoot A.F.Th. van der Heijden te spreken. Op een gegeven moment probeert Campert voor zichzelf wat structuur in al zijn omzwervingen aan te brengen. Zo stelt hij in 1997 vast dat hij al bijna twee decennia om het

Concertgebouw cirkelt; hij woont in die tijd op vier verschillende adressen, die alle dicht in de buurt van het Concertgebouw liggen. In 2013 meent hij dat zijn leven zich inmiddels afspeelt in een driehoek, met als hoekpunten kunstenaarssociëteit De Kring (bij het Leidseplein), Bodega Keyzer en uitgeverij De Bezige Bij (beide in de buurt van het Museumplein).

Amsterdam vormt een bekend decor in een aantal van Camperts romans, verhalen, columns en gedichten. Zijn bekendste roman *Het leven is vurrukkulluk* uit 1961 speelt zich zelfs helemaal in Amsterdam af, voor een belangrijk deel in en rond het Vondelpark. In de bundel *Amsterdamse dagen* uit 1984 zijn alle gedichten gewijd aan gebeurtenissen uit zijn Amsterdamse leven. En in veel columns voor *de Volkskrant* uit de jaren nul en tien vertelt hij over zijn dagelijkse leven in en rond het huis in de Jan Luijkenstraat, waar hij sinds 1996 woont.

Campert rijdt geen auto en is ook geen fietser. Bij voorkeur beweegt hij zich te voet of per tram door de stad. Tramhaltes behoren tot zijn favoriete plekken. Daar kan hij in alle rust het stadsgewoel observeren. Of hij staart er mijmerend voor zich uit en wacht tot er een herinnering komt aanwaaien, of een paar eerste regels van een nieuw gedicht.

Leven en werk

Remco Campert leidt lange tijd een 'slordig' leven. Hij maakt de middelbare school niet af, zit regelmatig in geldnood (al dan niet op de hielen gezeten door de belastingdienst), drinkt en rookt veel en trouwt met vier verschillende vrouwen. Zijn aandacht gaat vaak meer uit naar het schrijven dan naar het regelen van praktische zaken. Dat onrustige leven biedt hem gelukkig voldoende

inspiratie voor zijn poëzie en proza. Al beleeft hij van zijn veertigste tot zijn vijftigste een lange periode waarin de drank hem in zijn greep lijkt te houden en hij maar weinig uit zijn pen krijgt. Dat weerhoudt hem er niet van om in de loop van zeker zeventig jaar een schier eindeloze verzameling gedichten, columns, verhalen en romans te publiceren.

Remco Campert signeert zijn werk in 2009.
(Foto: Apdency / Wikimedia Commons)

Vanaf zijn twintigste stort hij zich vol overgave in het literaire leven. Hij begint met schrijf- en redactioneel werk voor het literaire tijdschrift *Braak*, dat hij samen